

Sprawa C-179/21

Streszczenie wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym zgodnie z art. 98 § 1 regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości

Data wpływu:

23 marca 2021 r.

Oznaczenie sądu odsyłającego:

Bundesgerichtshof (Niemcy)

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

11 lutego 2021 r.

Strona wnosząca skargę rewizyjną:

absoluts-bikes and more- GmbH & Co. KG

Druga strona postępowania rewizyjnego:

the-trading-company GmbH

Przedmiot postępowania głównego

Roszczenie o zaniechanie na podstawie przepisów prawa konkurencji z tytułu podania niepełnych informacji o gwarancji w przypadku oferty sprzedaży towarów w Internecie

Przedmiot i podstawa prawna odesłania prejudycjalnego

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym zgodnie z art. 267 TFUE dotyczy wykładni art. 6 ust. 1 lit. m) dyrektywy 2011/83/UE w odniesieniu do istnienia i zakresu wymogów informacyjnych dotyczących gwarancji producenta.

Pytania prejudycjalne

1. Czy samo istnienie gwarancji producenta powoduje wymóg informacyjny w rozumieniu art. 6 ust. 1 lit. m) dyrektywy 2011/83/UE?

2. W przypadku udzielenia na pytanie pierwsze odpowiedzi przeczącej: Czy już sama wzmianki o gwarancji producenta w ofercie przedsiębiorcy powoduje wymóg informacyjny w rozumieniu art. 6 ust. 1 lit. m) dyrektywy 2011/83/UE wynika, czy też powstaje on dopiero wtedy, kiedy wzmianka ta jest dla konsumenta bez trudu widoczna? Czy wymóg informacyjny obowiązuje również wtedy, kiedy konsument może bez trudu zauważyć, że przedsiębiorca udostępnił jedynie informacje producenta dotyczące gwarancji?

3. Czy wymagana zgodnie z art. 6 ust. 1 lit. m) dyrektywy 2011/83/UE informacja o istnieniu i warunkach gwarancji producenta musi zawierać te same informacje, co gwarancja w rozumieniu art. 6 ust. 2 dyrektywy 1999/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 maja 1999 r. w sprawie niektórych aspektów sprzedaży towarów konsumpcyjnych i związanych z tym gwarancji (Dz.U. L 171 z dnia 7 lipca 1999 r., s. 12), czy też wystarczy mniejszy zakres informacji?

Przywołane przepisy prawa Unii

Artykuł 169 TFUE

Artykuł 38, art. 52 ust. 1 zdanie drugie Karty praw podstawowych Unii Europejskiej

Motywy 4, 5, 7 i art. 2 pkt 14, art. 4, art. 5 ust. 1 lit. e) i art. 5 ust. 3 oraz art. 6 ust. 1 lit. m) dyrektywy 2011/83

Artykuł 6 ust. 2 dyrektywy 1999/44

Przywołane przepisy prawa krajowego

§ 3, § 3a i § 8 Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb (ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, Niemcy; zwanej dalej „UWG”)

§ 312a ust. 2, § 312d ust. 1 zdanie pierwsze, § 434 ust. 1 i § 479 ust. 1 Bürgerliches Gesetzbuch (kodeksu cywilnego, Niemcy; zwanego dalej „BGB”)

Artykuł 246 ust. 1 pkt 5 i art. 246 ust. 2 oraz art. 246a § 1 ust. 1 zdanie pierwsze pkt 9 Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuche (ustawy wprowadzającej kodeks cywilny, Niemcy; zwanej dalej „EGBGB”)

Zwięzłe przedstawienie stanu faktycznego i przebiegu postępowania

- 1 Strony konkurują ze sobą w dystrybucji scyzoryków w ramach handlu w Internecie.

- 2 Pozwana i strona wnosząca skargę rewizyjną (zwana dalej „pozwaną”) oferowała na platformie internetowej Amazon szczyryk szwajcarskiego producenta Victorinox. Sama strona oferty na platformie Amazon nie zawierała żadnych informacji o gwarancji udzielanej na oferowany nóż przez pozwaną lub osobę trzecią, ale – pod śródtytułem „Dalsze informacje techniczne” – znajdował się link określony jako „Instrukcja obsługi”. Po kliknięciu na ten link otwierał się dokument zapisany na serwerze operatora platformy internetowej Amazon, który przedstawiał dwustronicową kartę informacyjną produktu, stworzoną i zredagowaną przez producenta noża. Na jej drugiej stronie znajdowała się następująca informacja o tak zwanej „gwarancji Victorinox”:

Gwarancja Victorinox obowiązuje bez ograniczeń czasowych w odniesieniu do każdej wady materiałowej i fabrycznej (w przypadku elektroniki dwa lata). Gwarancja nie obejmuje szkód, które powstają w wyniku normalnego zużycia lub nieodpowiedniego korzystania.

- 3 Powódka i druga strona postępowania rewizyjnego (zwana dalej „powódką”) uważa, że pozwana tym samym nie przedstawiła wystarczających informacji na temat gwarancji udzielonej na nóż. W związku z tym pozwała pozwaną o zaniechanie.
- 4 Sąd odwoławczy uznał oddalone w pierwszej instancji powództwo. W ramach dopuszczonej przez sąd odwoławczy skargi rewizyjnej, której oddalenia domaga się powódka, pozwana żąda przywrócenia wyroku Landgericht (sądu krajowego, Niemcy).

Zwięzłe przedstawienie uzasadnienia odesłania prejudycjalnego

- 5 Sąd odwoławczy uznał powództwo za zasadne i potwierdził roszczenie o zaniechanie na podstawie § 8, § 3, § 3a UWG w związku z § 312d ust. 1 zdanie pierwsze BGB i art. 246a § 1 ust. 1 zdanie pierwsze pkt 9 EGBGB. W świetle ratio legis tych przepisów wymóg informacyjny, który musi spełnić sprzedający, zdaniem sądu znajduje zastosowanie już wtedy, kiedy oferta sprzedaży towarów – jak w niniejszym przypadku – zawiera dowolnie sformułowaną informację o istnieniu gwarancji.
- 6 Powodzenie rozpatrywanej przez sąd odsyłający skargi rewizyjnej zależy od tego, czy powódce przysługuje roszczenie o zaniechanie, którego dochodzi.
- 7 W tym celu jest najpierw wymagane, aby pozwana podlegała wymogowi informacyjnemu na podstawie § 312d ust. 1 zdanie pierwsze BGB w związku z art. 246a § 1 ust. 1 zdanie pierwsze pkt 9 EGBGB.
- 8 Zgodnie z § 312d ust. 1 zdanie pierwsze BGB w przypadku umów zawieranych na odległość przedsiębiorca jest zobowiązany udzielić konsumentowi informacji na podstawie art. 246a EGBGB. W myśl art. 246a § 1 ust. 1 zdanie pierwsze pkt 9 EGBGB przedsiębiorca – w danym wypadku – jest zobowiązany udostępnić

konsumentowi informacje o istnieniu i warunkach obsługi posprzedażnej konsumenta i usług posprzedażnych oraz gwarancji.

- 9 Wskazane przepisy służą transpozycji art. 6 ust. 1 lit. m) dyrektywy 2011/83, w związku z czym należy je interpretować zgodnie z tym przepisem. W ramach wykładni przepisów niemieckich należy wziąć pod uwagę, że dyrektywa 2011/83, zgodnie z jej art. 4 i motywem siódmym, zmierza do pełnej harmonizacji objętych nią aspektów ochrony konsumentów. Państwa członkowskie nie mogą zatem utrzymywać czy też wprowadzać w tym obszarze ani surowszych, ani mniej surowych przepisów prawnych.
- 10 Wymóg informacyjny, o którym mowa w art. 6 ust. 1 lit. m) dyrektywy 2011/83, istnieje nie tylko w przypadku gwarancji handlowej, której udziela sam przedsiębiorca, lecz również wtedy, kiedy gwarancji udziela producent. W świetle definicji zawartej w art. 2 pkt 14 dyrektywy 2011/83 „gwarancja handlowa” oznacza każde zobowiązanie przedsiębiorcy lub producenta („gwarant”) wobec konsumenta – niezależnie od jego prawnego obowiązku zapewnienia zgodności towaru z umową – do zwrotu zapłaconej ceny lub wymiany towarów, ich naprawy lub zapewnienia ich serwisu w jakikolwiek sposób, jeśli nie są one zgodne ze specyfikacją lub nie spełniają jakichkolwiek innych wymogów niezwiązanych ze zgodnością towaru z umową określonych w oświadczeniu gwarancyjnym lub w stosownej reklamie dostępnej w momencie zawarcia umowy lub przed jej zawarciem. W świetle powyższego gwarantem może być nie tylko przedsiębiorca, ale też producent.
- 11 Udzielenie odpowiedzi na budzące wątpliwości w niemieckim orzecznictwie i niemieckiej doktrynie pytanie, czy samo istnienie gwarancji producenta powoduje wymóg informacyjny w rozumieniu art. 6 ust. 1 lit. m) dyrektywy 2011/83, zależy od znaczenia wyrażenia „w przypadku gdy ma to zastosowanie” w art. 6 ust. 1.
- 12 Brzmienie art. 6 ust. 1 lit. m) dyrektywy 2011/83 dopuszcza obie interpretacje, ponieważ wyrażenie „w przypadku gdy ma to zastosowanie” mogłoby oznaczać albo „w przypadku istnienia gwarancji”, albo „w zależności od sformułowania oferty przedsiębiorcy”.
- 13 Kontekst regulacyjny mógłby przemawiać za tym, że przedsiębiorca musi wspomnieć w swojej ofercie o gwarancji.
- 14 W art. 6 ust. 1 lit. m) dyrektywy 2011/83 wspomina się o gwarancji w związku z usługami posprzedażnymi. Ponieważ o usługach posprzedażnych należy informować tylko wtedy, kiedy mają być one przedmiotem umowy lub w każdym razie sprzedający oferuje je w chwili zawarcia umowy jako odpłatne usługi dodatkowe, wymóg umieszczenia wzmianki w ofercie mógłby dotyczyć również gwarancji.
- 15 Poza tym wymogi informacyjne, które musi spełnić przedsiębiorca, w rozumieniu art. 6 ust. 1 dyrektywy 2011/83 co do zasady dotyczą jedynie okoliczności bezpośrednio związanych z umową, nie zaś stosunków prawnych między

konsumentem a osobami trzecimi. Również art. 6 ust. 1 lit. m) dyrektywy 2011/83 mógłby zatem podlegać wykładni zawężającej, zgodnie z którą przedsiębiorca musi przynajmniej w sposób dorozumiany powiązać usługi posprzedażne i gwarancje z umową poprzez wskazanie ich na przykład w trakcie negocjacji w przedmiocie umowy lub zawarcie wzmianki o istnieniu gwarancji w dowolnej formie w ofercie sprzedaży towarów.

- 16 Cel regulacyjny art. 6 ust. 1 lit. m) dyrektywy 2011/83 nie przemawia jednoznacznie ani za jedną, ani za drugą wykładnią.
- 17 Za tym, by uznać, że wystarcza samo istnienie gwarancji producenta, przemawia fakt, iż zgodnie z art. 1 w świetle motywów 4, 5 i 7 dyrektywa 2011/83 zmierza do celu, jakim jest zapewnienie wysokiego poziomu ochrony konsumentów poprzez zagwarantowanie im informacji i bezpieczeństwa w przypadku transakcji z przedsiębiorcami. Ponadto ochrona konsumentów jest przewidziana w polityce Unii w art. 169 TFUE i art. 38 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej. Dzięki wyczerpującym informacjom konsument ma mieć możliwość lepszego porównania ofert – również w wymiarze transgranicznym – oraz rozważenia za i przeciw zawarcia danej umowy, aby podjąć następnie świadomą decyzję.
- 18 Z drugiej strony ochrona konsumentów nie wymaga bezwzględnie zobowiązania sprzedającego do podania informacji o ewentualnie pozytywnych dla kupującego okolicznościach takich jak gwarancja producenta, których sprzedający sam nie wykorzystuje, konkurując z innymi podmiotami.
- 19 Ponadto w ramach wykładni art. 6 ust. 1 lit. m) dyrektywy 2011/83 należy wziąć pod uwagę, że nie wolno w sposób nieproporcjonalny ograniczać praw podstawowych przedsiębiorców.
- 20 Zgodnie z motywem 4 dyrektywy 2011/83 należy zapewnić właściwą równowagę pomiędzy wysokim poziomem ochrony konsumentów i konkurencyjnością przedsiębiorstw, zachowując jednocześnie wolność prowadzenia działalności gospodarczej gwarantowaną przedsiębiorcy w art. 16 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej. W myśl art. 52 ust. 1 zdanie drugie Karty praw podstawowych Unii Europejskiej wolność prowadzenia działalności gospodarczej, z zastrzeżeniem zasady proporcjonalności, można ograniczyć wyłącznie wtedy, gdy jest to konieczne i rzeczywiście odpowiada celom interesu ogólnego uznawanym przez Unię lub potrzebom ochrony praw i wolności innych osób.
- 21 Na korzyść przedsiębiorców zakłada się w tym zakresie, że sprzedający musi mieć możliwość samodzielnego sprawdzenia, czy gwarancja producenta stanowi w komunikacji z klientem zaletę, która wynagradza wysiłek związany z przedstawieniem oferty, oraz ewentualnego zaoferowania przedmiotu sprzedaży w ramach swobody umów bez informacji o istniejącej gwarancji producenta.
- 22 Gdyby natomiast potwierdzić istnienie wymogu informacyjnego, który musi spełnić sprzedający, już wtedy, kiedy producent przedmiotu sprzedaży udziela gwarancji, w przypadku każdego sprzedawanego produktu sprzedający musiałby

wyszukiwać informacji na temat tego, czy i ewentualnie na jakich warunkach producent udziela gwarancji, co wiązałoby się częściowo z dużym wysiłkiem. Musiałby przy tym również nieustannie monitorować ewentualne zmiany i uwzględniać je w informacjach, które przekazuje konsumentom. Poza tym w przypadku na przykład towarów składających się z poszczególnych elementów lub usług mogłoby równolegle obowiązywać nawet kilka gwarancji producenta.

- 23 Ponadto, jeśli podawane przez niego informacje o gwarancji producenta nie są już aktualne, sprzedający ponosi istotne ryzyko związane z odpowiedzialnością. Istnienie gwarancji producenta stanowi co do zasady cechę przedmiotu sprzedaży w rozumieniu § 434 ust. 1 BGB. Jeżeli sprzedający wspomina w swojej ofercie o gwarancji producenta, która w rzeczywistości nie istnieje, już nie istnieje lub nie istnieje we wskazanym zakresie, stanowi to co do zasady wadę materialną w rozumieniu § 434 ust. 1 zdanie drugie pkt 2 zdanie trzecie BGB.
- 24 Z drugiej strony podnosi się, że w odniesieniu do gwarancji producenta przedsiębiorca co do zasady będzie musiał informować jedynie o dodatkowej gwarancji. Taki wymóg informacyjny ma więc być jeszcze możliwy do spełnienia i nie stanowić dla przedsiębiorcy bezzasadnego nadmiernego obciążenia.
- 25 W ramach wykładni art. 6 ust. 1 lit. m) dyrektywy 2011/83 należy ponadto wziąć pod uwagę, że kwestia wymogu informacyjnego, który sprzedający musi spełnić w odniesieniu do gwarancji producenta, w ten sam sposób dotyczy umów sprzedaży konsumenckiej w handlu stacjonarnym. Z wyłączeniem transakcji w bieżących sprawach życia codziennego w świetle uregulowania zawartego w § 312a ust. 2 BGB w związku z art. 246 ust. 1 pkt 5 i art. 246 ust. 2 EGBGB, które służy transpozycji art. 5 ust. 1 lit. e) i art. 5 ust. 3 dyrektywy 2011/83, również w tym przypadku należy udzielić konsumentowi informacji o gwarancjach. W handlu stacjonarnym tym bardziej nasuwa się pytanie, w jaki sposób sprzedawca detaliczny miałby przy rozsądnym wysiłku informować o różnych warunkach gwarancji producenta dla każdego z oferowanych produktów.
- 26 W związku z powyższym sąd odsyłający skłania się do zajęcia stanowiska, zgodnie z którym wykładni art. 6 ust. 1 lit. m) dyrektywy 2011/83 należy dokonywać w ten sposób, że wymóg informacyjny nie wynika już z samego istnienia gwarancji producenta.
- 27 W przypadku udzielenia na pierwsze pytanie prejudycjalne odpowiedzi przeczącej nasuwa się pytanie, czy już sama wzmianka o gwarancji producenta w ofercie przedsiębiorcy powoduje wymóg informacyjny w rozumieniu art. 6 ust. 1 lit. m) dyrektywy 2011/83/UE, czy też powstaje on dopiero wtedy, kiedy wzmianka ta jest dla konsumenta bez trudu widoczna. Wątpliwości budzi także to, czy wymóg informacyjny obowiązuje również wtedy, kiedy konsument może bez trudu zauważyć, że przedsiębiorca udostępnił jedynie informacje producenta dotyczące gwarancji.

- 28 Jeżeli przedsiębiorca reklamuje swoje towary, powołując się na gwarancję producenta, w świetle orzecznictwa sądów niższego rzędu musi spełnić wymóg informacyjny określony w art. 6 ust. 1 lit. m) dyrektywy 2011/83.
- 29 Wątpliwości budzi natomiast kwestia, czy przedsiębiorca musi spełnić taki wymóg informacyjny również wtedy, kiedy w ramach reklamy nie podkreśla gwarancji producenta. Z art. 6 ust. 1 lit. m) dyrektywy 2011/83 nie wynika jednoznacznie, w jakiej formie i w jakim zakresie należy zamieścić ewentualnie niezbędną wzmiankę o tej gwarancji, aby spowodować powstanie takiego wymogu informacyjnego.
- 30 W niniejszej sprawie można by przyjąć za sądem odwoławczym, że sama wzmianka o istnieniu gwarancji producenta w ofercie sprzedaży towarów bez jej podkreślenia w ramach reklamy, niezależnie od formy, wystarcza, aby spowodować powstanie obowiązku udzielenia informacji o warunkach tej gwarancji.
- 31 Z drugiej strony warunkiem powstania wymogu informacyjnego mogłaby być wzmianka o istnieniu gwarancji producenta, która jest bez trudu widoczna dla konsumenta, co wzbudza wątpliwości w przypadku wzmianki znajdującej się na drugiej stronie dokumentu, do którego umieszczono link określony jako „Instrukcja obsługi”.
- 32 Można się ponadto zastanawiać, czy przedsiębiorca musi spełnić wymóg informacyjny, jeżeli konsument może bez trudu zauważyć, że informacja o istnieniu gwarancji producenta nie pochodzi od przedsiębiorcy, lecz od producenta.
- 33 Jeżeli istnieje wymóg informacyjny w rozumieniu art. 6 ust. 1 lit. m) dyrektywy 2011/83, nasuwa się w końcu pytanie, jaką treść musi mieć ta informacja.
- 34 Według jednego z poglądów, który podzielił również sąd odwoławczy, przy określaniu materialnego zakresu wymogu informacyjnego można odwołać się do uregulowania zawartego w § 479 ust. 1 BGB.
- 35 W myśl § 479 ust. 1 zdanie drugie BGB w oświadczeniu gwarancyjnym należy wskazać przysługujące konsumentowi prawa ustawowe oraz to, że gwarancja tych praw nie ogranicza, a także zawartość gwarancji i wszelkie podstawowe szczegółowe dane potrzebne dla złożenia skargi w oparciu o gwarancję, w szczególności okres ważności i zasięg terytorialny gwarancji, jak też nazwisko [nazwę] i adres gwaranta. Uregulowanie to służy transpozycji art. 6 ust. 2 dyrektywy 1999/44 w sprawie niektórych aspektów sprzedaży towarów konsumpcyjnych i związanych z tym gwarancji.
- 36 Zgodnie z innym poglądem informacja udzielana przed zawarciem umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1 lit. m) dyrektywy 2011/83, nie musi zawierać wszystkich danych, które w myśl art. 6 ust. 2 dyrektywy 1999/44 musi zawierać

samo oświadczenie gwarancyjne. Różnie ocenia się przy tym, jakie dane są zamiast tego wymagane.

DOKUMENT ROBOCZY